

Co będzie po inicjatywie powszechnej edukacji?

22 września 2013

Według informacji „The African Economist” z zeszłego miesiąca, dotyczących rankingów wskaźnika alfabetyzmu w Afryce, w 37 z 52 krajów poziom alfabetyzmu osiągnął ponad 50 procent, za to w 17 krajach wyniósł ponad 70 procent.

Przy tak dobrych wynikach na kontynencie uznanym za najbiedniejszy na świecie, można mieć nadzieję, że dzięki stałym staraniom polepszać się będzie zarówno poziom edukacji, jak i wzrastać będzie poziom alfabetyzmu nawet po zakończeniu programu ośmiu Milenijnych Celów Rozwoju Narodów Zjednoczonych 2015 (MDGs), w tym inicjatywy Powszechnej Edukacji Podstawowej.

Zdecydowanie Zambia, która ma siedemnastą pozycję z ponad 80 procentowym alfabetyzmem, może jeszcze podskoczyć w rankingu jeśli starania rządu, organizacji pozarządowych i osób prywatnych będą owocne.

Pomimo postępów w edukacji oraz wzrostu liczby uniwersytetów w Zambii, wielu uczniom z niższych szczebli systemu edukacji nie udaje się wspiąć wyżej/przejść dalej.

Dokument OECD [Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju], przedstawiający zalecenia dotyczące struktury rozwoju edukacji po roku 2015, sugeruje, że cele i środki edukacyjne są ważne po zwiększeniu dostępu do edukacji podstawowej i średniej. OECD zauważa, że pomimo zwiększenia rekrutacji i frekwencji w szkołach na całym świecie po wprowadzeniu Milenijnych Celów Rozwoju (MDGs) w 2000 roku, wielu młodych ludzi opuszcza szkoły bez wiedzy i umiejętności, potrzebnych do znalezienia pracy i rozwoju.

W zeszłym roku w Zambii około 60 000 z 337 706 uczniów, zasiadających do egzaminów oblało siódmą klasę.

Podczas gdy dane dotyczące promocji uczniów do następnych klas w szkołach podstawowych nie wyglądają dobrze, to klasa dziewiąta robi największy przesiew. Według Times of Zambia, tylko 100 824 z 291 018 kandydatów zdało egzamin w 2012 roku.

Wiele czynników wpływa na kontynuowanie nauki przez uczniów, jednak, jak wynika z danych Banku Światowego z 2011 roku, największym problemem jest brak miejsca w klasach i jeden nauczyciel przypadający na 63 uczniów.

Rząd rozpoczął inicjatywę powiększania klas w szkołach podstawowych, średnich i wyższych, w celu pomieszczenia jak największej liczby uczniów. Podczas zeszłorocznego otwarcia wiejskiej szkoły w Zambii, prezydent Michael Sata powiedział: „Naszą ambicją jest stworzenie, poprzez istotne inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa, dobrze zorganizowanego, wartościowego i solidnego systemu szkolnictwa. Jako rząd mamy obowiązek budować i kształtować przyszłość dla naszego społeczeństwa, szczególnie dla młodych obywateli, którzy stanowią większą część naszego społeczeństwa.”

Prezydent Sata przedstawił plany swojego rządu dotyczące budowy uniwersytetów podczas swojej przemowy inauguracyjnej w parlamencie w 2011 roku i jak do tej pory zatwierdził powstanie Palabana University, w miejscu dawniejszego

Instytutu Szkoleniowego Przemysłu Mleczarskiego, Chalimbana University, w budynku dawnej szkoły doskonalenia zawodowego nauczycieli i Robert Makasa Univesity, w miejscu dawniej Lubwa Mission. Te nowe uniwersytety będą funkcjonować obok trzech istniejących już uniwersytetów państwowych, University of Zambia, Copperbelt University i Mulungushi University.

Pomimo starań rządu, wciąż wiele czynników uniemożliwia wielu ludziom dostęp do edukacji, na przykład ogromna bieda, która dotyka wiele gospodarstw.

Jak zauważa OECD, podczas gdy waga ogólnego dostępu do edukacji podstawowej nie będzie słabnąć, celem wyznaczonym po 2015 roku będzie nacisk na edukację średnią i samą naukę. OECD wspiera Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów (PISA), dzięki któremu kraje mogą oceniać swoje wyniki w porównaniu z innymi krajami.

Podczas gdy trudno określić, co zambijski rząd chce zrobić, by osiągnąć te standardy, to przynajmniej w zakresie infrastruktury pojawiły się zmiany. Najlepiej by było, gdyby powstawanie szkół podstawowych i średnich odbywało się na takim poziomie jak tworzenie nowych uniwersytetów i połączone było z odpowiednimi szkoleniami i zatrudnieniem większej liczby nauczycieli.

Isabella Mukanda Shamambo, Zambijka mieszkająca w Stanach Zjednoczonych, dostrzegła trudne położenie dzieci z domów dotkniętych biedą i utworzyła centrum edukacyjne, Beyond Universal Primary Education for All, w skrócie BUPE (co oznacza „podarunek” w niektórych językach w Zambii). Prezentując projekt na stronie internetowej Community Prayer Centers, Isabella napisała: „Połowiczny sukces jednego z Milenijnych Celów Rozwoju Narodów Zjednoczonych pozostawił pokolenie siódmoklasistów, włączających się po ulicach wielkich miast, szczególnie na terenie Afryki Subsaharyjskiej. Dzisiaj problemem jest edukacja średnia, na którą niewielu może sobie pozwolić. Dzieciaki włączają się po ulicach Ndoli [miasto w

Zambii], sprzedając plastikowe torby w nadziei, że wrócą do ósmej klasy. Inni wędrują ulicami pozbawieni nadziei na lepsze jutro.”

Najbardziej postępową strategią rządu zambijskiego ogłoszoną w 2012 roku były plany ulepszenia 1570 t.zw. „szkół społecznościowych” [„community schools”], w większości prowadzonych przez organizacje pozarządowe (NGOs) i troszczących się o grupy z biedniejszych terenów miejskich i podmiejskich. To dołożyłoby do sukcesu MDG i nie tylko.

Patrząc optymistycznie na sprawę, będąc blisko osiągnięcia celów inicjatywy Powszechnej Edukacji Podstawowej, nie tylko w Zambii, ale i w całej Afryce, powinniśmy pewnym krokiem wyjść poza zakres Milenijnych Celów Rozwoju 2015 i skupić się na poprawie programu nauczania i promowaniu wyższych szczebli edukacji.

Autor: Gershom Ndhlovu

Tłumaczenie: Magdalena Zajac

Zdjęcie: [Jurvetson \(Flickr, CC BY 2.0\)](#)

Źródło: [Global Voices](#)